

Pletvingefrugtfluen

- en langsom starter

Langsom start for pletvingefrugtfluen igen i år i Danmark. Skyldes det mon, at fluen her i landet ikke kan klare vinteren og skal genetableres på ny hvert år? Artiklens forfatter gør sig nogle tanker

Pletvingefrugtfluen er blevet overvåget i Danmark siden 2015, og der har vist sig det samme billede de seneste tre år: De første fangster i fældeerne sker sent i sæsonen og senere end i mange af vores europæiske nabolande.

Overvågningen 2018

Overvågningen af pletvingefrugtfluen er fortsat her i 2018, dog i begrænset omfang. Overvågningen har fundet sted på tre lokaliteter og intensivt på den ene, hvor der har været fælde i og omkring produktionen.

De første fældefangster blev gjort i uge 33, hvilket er lidt senere end i 2017. Fangsterne har ligget på et lavt niveau men har været stigende fra uge 37. De første fangster bliver gjort på et tidspunkt, hvor der er mange modne dyrkede og vilde bær,

hvilket kan være medvirkende til, at vi fanger de første sent og i lavt antal. Fældeerne er simpelthen i skarp konkurrence med bærrerne, og her vinder bærrerne overlegent. Igen i år er vi sluppet billigt, eller kun de sene kulturer og sorter har været i risiko for angreb.

Hvorfor så sent i Danmark?

Et af de store spørgsmål er, hvorfor vi i Danmark modsat andre europæiske lande oplever en sen aktivitet eller flyvning af pletvingefrugtfluen. Som for så mange andre insekter gør vinterdødelighed helt klart sit indhug i bestanden af fluer, men spørgsmålet er, om overvintringen er så ringe, at der skal en introduktion og dermed en genetablering af fluer til hvert år for, at vi finder dem i Danmark.

Pletvingefrugtfluen er kommet passivt til Europa og USA fra Asien med importerede bær, og indenfor Europas grænser bevæger de sig både aktivt ved flyvning over 'kortere' afstande og passivt ved import/eksport af bær.

Få larver i importbær

Projektet har derfor i år både indeholdt overvågning af fluerne i marken og stikprøvekontrol af importerede bær for at få en ide om omfanget af passiv reintroduktion. Hver uge siden starten af maj er der indkøbt brombær, hindbær, jordbær, kirsebær og blåbær fra udlandet alt efter hvilke typer, der har været på hylderne i supermarkedet. Efter opbevaring nogle dage ved stuetemperatur, er bærrerne blevet tjekket for larver.

De foreløbige resultater til og med uge 37 viser fund men ikke overvældende fund af larver i de indkøbte bær. Der var larver i en relativt lille andel af de indkøbte bakker og få larver pr. bakke. Indtil videre er der fundet én-tre larver i fem bakker af hindbær, én bakke jordbær og to bakker kirsebær svarende til fund i henholdsvis 13, 20 og 11 procent af bakkerne. Der kan findes larver i importerede bær, men om de er hele forklaringen på fluernes sene flyvning i Danmark er tvivlsomt.

Vi er heldige

Generelt har der syd for os i Europa været flyvning af fluer mere eller mindre hele året og en tidligere stigning i flyvningen. Det har betydet tidligere skader allerede fra tidlig sommer og en stigning i bestanden af fluer samt i angrebsgraden i sæsonen. Indtil videre må vi betegne dansk bærproduktion som heldig, idet risikoen for skade i Danmark har været begrænset til sent i sæsonen og til kulturer af blåbær, hindbær, brombær, aronia, hyld og vin.

Overvågning af de voksne fluer har fundet sted hele året, og fælde har været placeret i læhegn omkring og tæt ved produktionen.

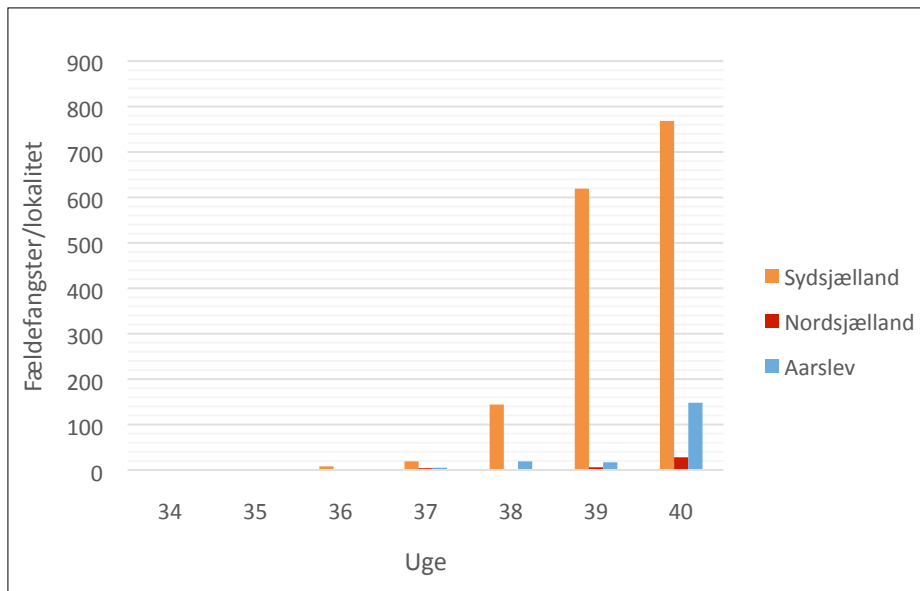
Hvorvidt vi kan se os fri for skader tidligere i sæsonen, er ikke til at svare på ud fra tre års overvågning. Der vil være brug for at kende til de underliggende årsager til den sene flyvning i Danmark for at kunne forklare den nuværende dynamik for pletvingefrugtfluen og måske give et bud på, om det er den dynamik, der vil dominere på vores breddegrader.

Flaskehalsene

Efter mange overvejelser og dialog med kolleger fra ind- og udland, tænker jeg, at følgende forhold kan være medvirkende faktorer til den nuværende dynamik i Danmark:

En lille overlevende bestand efter vinteren og en kortere vækstsæson, som betyder, at bestanden er forholdsvis lang tid om at blive opformeret, og antallet af generationer vil være til den lave side. Det vil så igen resultere i, at bestanden af fluer forud for vinteren ikke når højder, som ellers er muligt for pletvingefrugtfluen med høj reproduktions- og udviklingsrate og dermed kort generationstid.

Overlevelsen af en stor bestand gennem vinteren vil alt andet lige være større end af en 'mindre' bestand. Det betyder,

De foreløbige fældefangster på tre lokaliteter. Overvågningen har fundet sted siden januar i Sydsjælland og på de øvrige to lokaliteter siden uge 31. Grafen viser det totale antal fluer pr. lokalitet. Der bruges 1-8 fælder pr. lokalitet.

at sæsonen starter med et lavt antal fluer, og opformeringen kommer til at foregå i et lavere tempo.

De første og stigende fangster i Danmark har indtil videre være forskubbet i op til et par måneder sammenlignet med andre europæiske lande. Skotland og

Sverige, som har lignende vejrforhold, har indtil videre oplevet samme dynamik for pletvingefrugtfluen.

Projektet er støttet af Produktionsafgiftsfonden for frugt og gartneri-produkter. ■

KLAR TIL **agromek**
27. - 30. november 2018

GRIMME

GRIMME Skandinavien A/S
Specialmaskiner til kartoffel og roeavl, tørring, opbevaring og køl.

SKALS
- we'll sort it out!

Skals Maskinfabrik A/S
Sortering, vask og vejning af bl.a. kartofler, løg og gulerødder.

ASA-LIFT

ASA-Lift A/S
Høstmaskiner og optagere til alle slags grøntsager.

Mød os på AGROMEK 2018

Alt hvad du skal bruge til at sætte, sortere og efterbehandle dine kartofler og grøntsager har vi samlet på én stand ved Agromek den 27.-30. november 2018. GRIMME Skandinavien, Skals Maskinfabrik og ASA-Lift

er samlet på stand 3380 i Hal D. Her præsenterer vi hver især det nyeste og mest innovative indenfor vores specialer. Kig indenfor til et nærmere kig, en snak og en forfriskning.

GRIMME Skandinavien A/S · grimme@grimme.dk · 86 65 84 99 · www.grimme.dk
Skals Maskinfabrik A/S · skals@skals.dk · 87 25 62 00 · www.skals.dk
ASA-Lift A/S · info@asa-lift.com · 57 86 07 58 · www.asa-lift.com